

Paris, 29 Nisan 2020

COVID-19 dikkatleri yeniden yükselen ekonomilerin borçları üzerine çekti

Şimdiye kadar tüm dünya Çin, Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri üzerinde odaklanmakla birlikte, COVID-19 pandemisinin sonuçları yükselen ekonomiler için daha da ağır olabilir.

Yükselen ekonomilerin bu şoka karşı kırılganlıkları birçok farklı etkene bağlı olmasına rağmen, çıkış noktası olarak kamu maliyetlerinin durumu krizin birçok ekonomik sonucuna cevap verme kapasitelerini belirlediği için kilit bir unsur olarak görülmektedir. Ancak bu ekonomilerin kamu borçları 2019 yılında zaten tüm zamanların en yüksek seviyesindeydi. Coface yükselen ekonomilerin kalkınmaları üzerindeki doğrudan riskleri (ekonomik ve sektörel) değerlendiriyor.

Sermaye çıkışları ve yükselen ülke riskleri, yerel para biriminden borçlanan ekonomiler için bile paralel bir şekilde ilerliyor

Daha önce hiç görülmemiş bir ölçeğe ulaşan sermaye çıkışları, yükselen piyasalardaki artan küresel belirsizliğin ilk ortaya çıkan etkisidir. Mart ayında, 24 yükselen ekonomide yabancı yatırımcıların tahvil ve hisse satışları 80 milyar ABD dolarını aştı. Bu rakam 2008 yılının son çeyreği ile karşılaştırıldığında dört kat daha yüksek.

Birinci çeyrekte, güçlü temelleri olan ülkelerin para birimleri değer kaybetti. Daha genel olarak, para birimi en fazla etkilenen yükselen ekonomiler, likit finansal piyasaları olan ekonomiler oldu. Bu dönemde, para birimleri ABD doları karşısında en fazla değer kaybeden ülkeler Brezilya, Güney Afrika, Rusya ve Meksika olurken (yüzde 25'ten fazla), bu ülkeleri Kolombiya ve Endonezya takip etti.

Sermaye çıkışlarının Nisan ayının ilk yarısında biraz daha hafiflediğini belirtmek gerekir. Ancak yine de bu çıkışlar, ihracatçıları döviz riskine karşı koruyan ancak faiz oranları üzerinde ilave bir artışa yol açan ülke borçlanma faiz oranlarında bir artışa sebep oldular. Kendilerini, yerel para biriminde tahvil ihraç edememe olarak isimlendirilen "ilk günahattan" koruduklarını düşünen ülkeler bugün artık bu etkilere karşı bağışık değiller.

Çok sayıda küçük yükselen veya gelişmekte olan ekonomi kendi ülkesinin yerel para biriminde tahvil ihraç edemiyor. Bu ülkeler elbette tahvil ihraç etmek için son yıllarda oldukça bol miktardaki küresel likiditeden yararlandılar, ancak bunlar döviz cinsindedir. Öte yandan, bugün özellikle Ekvator, Angola ve Sri Lanka gibi ülkelerde oldukça güçlü bir şekilde artan ülke borçlanma faiz oranları bu yükümlülükleri de etkiliyor.

Söz konusu sermaye çıkışlarının ölçeğini sınırlamak için, yükselen ekonomilerin merkez bankaları döviz piyasalarına müdahale etmeye karar verdiler. Avrupa Merkez Bankası ve ABD Merkez Bankası gibi diğer kuruluşlar ise bazı ülkelerin (Filipinler, Kolombiya, Güney Afrika ve Polonya) devlet tahvillerini de içeren varlık alım programları başlattılar.

Kriz öncesinde zaten borçlu olan yükselen ekonomiler üç ayrı şokun sonuçlarından etkilenecekler: Sokağa çıkma kısıtlamaları, petrol fiyatlarındaki düşüş ve azalan turizm gelirleri

Coface ülke risklerini değerlendirirken kamu maliyesindeki risklerin ve kur değer kayıplarının yanı sıra yükselen ekonomilerin COVID-19 ile ilgili olarak maruz kaldıkları riskleri de dikkate alıyor.

Öncelikle, pandemiden etkilenen ve hükümetleri zorunlu kısıtlama önlemleri alan ülkeler,

koronavirüs ile bağlantılı olarak gelirlerinden yaşanacak düşüşler, sağlık harcamalarındaki artışlar ve nüfus üzerindeki ekonomik etkilerin hafifletilmesine yönelik yapılan harcamalar sonucunda borç seviyelerinde bir artış yaşayacaklardır. 10 Nisan 2020 itibariyle 87 ülke bu durumdadır.

Turizm gelirine bağımlı olan ülkeler (turizm gelirleri GSYH'sının yüzde 15'inden fazlasını oluşturan ülkeler) uluslararası seyahat kısıtlamalarından olumsuz etkilenecektir. Sağlık durumlarının kötüleşmesini önlemek amacıyla bu ülkelerin birçoğu salgın kontrol önlemi uygulamaya koydular ve sınırlarını yolculara kapattılar. Turizm sektörü 45 ülkede GSYH'nın en az yüzde 15'ini oluşturuyor; bu ülkeler arasında Fas, Tunus, Meksika, Tayland, Filipinler, Hırvatistan ve Kamboçya yer alıyor.

İhracat ve tarım dışı hammadde gelirlerine bağımlı olan yükselen ekonomiler de olumsuz etkilenecek. Coface'ın tahminlerine göre yılın ikinci yarısında fiyatların yeniden yükseleceği öngörülmesine rağmen, bu tahmin (2020 yılı için Brent petrolünün varil başına ortalama fiyatı 45 dolar olarak beklenmektedir) ana ihracat ülkelerinin bütçe ve cari açıklarını dengelemeleri için yetersiz görünmektedir. Daha da önemlisi, bu "fiyat" etkisine ek olarak, talepteki düşüşün fiyatlarda yol açtığı düşüşün boyutlarını sınırlamak için üretimlerini önemli ölçüde azaltmaya karar veren ülkeler (Suudi Arabistan dahil olmak üzere) için bir de "hacim" etkisi söz konusudur. Emtia ihracatçısı ülkelerin bu yıl bütçe dengeleri en fazla kötüleşmesi beklenen ülkelerdir (IMF rakamlarına göre, Cezayir ve Umman için GSYH'larının sırasıyla yüzde -15'i ve yüzde -16'sı).

Bugün bu dört kırılganlık kaynağının üçünden etkilenen 9 ülke bulunmaktadır: Güney Afrika, Cezayir, Angola, Ekvator, Lübnan, Moritanya, Umman, Tunus ve Venezuela. İkisinden etkilenen ülke sayısı 31 ve birinden etkilenen ülke sayısı 71'dir.

Özellikle IMF olmak üzere uluslararası kuruluşlar tarafından planlanan ilave finansman ve kreditor ülkelerin açıkladığı borç ayarlamaları birçok düşük gelirliliğe yardımcı olacaktır ancak bunların önde gelen yükselen ekonomiler için çok az faydası olacaktır.

MEDYA İRTİBAT:

Verda YAKAR – T. +90 (212) 385 99 10 verda.yakar@coface.com

Coface: Birlikte Ticareti Geliştirmek İçin

70 yıllık deneyimi ve güçlü ağı, Coface'ı ticari alacak sigortası alanında ve küresel ekonomide bir referans noktası haline getirmiştir. Sektördeki en çevik küresel ticari alacak sigortası ortağı olma hedefiyle Coface uzmanları dünya ekonomisinin nabzını tutarak 50.000 müşterisinin başarılı, sürekli olarak büyüyen ve dinamik iş faaliyetleri geliştirmelerini desteklemektedir. Grubun hizmetleri ve çözümleri, şirketleri koruyarak hem yurt içi piyasalarda hem de ihracat pazarlarında satış yapma olanaklarını arttırmak için kredi kararları almalarına yardımcı olmaktadır. 2019 yılında Coface 100 ülkedeki yaklaşık 4.250 çalışanı ile 1.5 milyar €'luk bir ciro kaydetmiştir.

www.coface.com.tr

Coface SA. is listed on Euronext Paris – Compartment B
ISIN: FR0010667147 / Ticker: COFA

